

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 05/02/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 332: LUÔN MANG TÂM BÁO ÂN ĐỂ LÀM VIỆC

Hòa Thượng nói: **“*Hãy luôn sống trong thế giới biết ơn*”**. Hằng ngày, chúng ta phải luôn mang tâm báo ân khi làm việc, đối nhân xử thế tiếp vật. Thí dụ, Cha Mẹ có công sinh thành, dưỡng dục đối với chúng ta vậy thì khi làm việc gì chúng ta cũng phải nghĩ đến ơn đức của Cha Mẹ, không làm những việc sai phạm khiến Cha Mẹ đau lòng. Mỗi người đều có bốn ân nặng là ơn tổ quốc, Cha Mẹ, Thầy Cô, những người thành toàn cho chúng ta. Chúng ta phải tận tâm tận lực, không được tùy tiện làm những việc sai phạm. Ân Phật là ân đối với người Thầy đã dẫn dắt, giúp chúng ta vượt thoát sinh tử. Ân chúng sanh là ân đối với những chúng sanh đã thành toàn, đã giúp chúng ta đáp ứng những nhu cầu của cuộc sống. Nếu chúng ta có tâm tri ân báo ân thì chúng ta sẽ hết sức cẩn trọng trong mọi việc. Nếu chúng ta cẩn trọng trong mọi việc thì khi một chút ảo danh ảo vọng, *“tự tư tự lợi”* nổi lên, chúng ta sẽ nhận ra. Có những người ở trong trạng thái ảo danh ảo vọng, *“tự tư tự lợi”*, tham, sân, si mà không nhận ra, đó là vì họ không làm mọi việc bằng tâm tri ân, báo ân.

Hôm qua, tôi tham gia một buổi hội thảo ở Đà Nẵng, người của chúng ta dùng tâm tri ân, báo ân để tổ chức chương trình nên mọi việc diễn ra rất tốt đẹp. Nếu chúng ta có phương pháp, phương tiện tốt nhất nhưng không có tâm tri ân, báo ân thì chúng ta không thể làm tốt mọi việc. Chúng ta làm mọi việc bằng tâm tri ân, báo ân thì kết quả của công việc sẽ hoàn toàn khác. Ý niệm danh lợi rất vi tế, ẩn sâu trong từng khởi tâm động niệm nên chúng ta không dễ nhận ra. Chúng ta đừng vì một chút ảo danh, ảo vọng, *“tự tư tự lợi”*, tham, sân, si, mạn mà làm những việc ảnh hưởng đến nhiều đời sau.

Ngày trước, tôi làm quản lý kho trong một công ty thiết bị vệ sinh, sau khi làm xong một chiếc bồn cầu, nếu trên chiếc bồn cầu có một chấm nhỏ thì chiếc bồn cầu đó sẽ bị cho là hàng loại B, nếu có một chấm khá to thì sẽ trở thành hàng C. Chúng ta làm công tác giáo dục, chúng ta phải hết sức cẩn trọng trong mọi

việc. Có những người hôm nay dùng một phương pháp, một vài tháng hay một vài năm sau thay đổi phương pháp khác vậy thì họ không thể có thành tựu. Hằng ngày, mỗi chúng ta phải khởi tâm tri ân, báo ân để làm mọi việc. Khi chúng ta làm bất cứ việc gì chúng ta phải nghĩ đến ân đức bảo trợ của quốc gia, lời dạy của Thầy Cô. Nếu chúng ta làm sai thì chúng ta đã không có tâm tri ân, báo ân.

Cha Mẹ luôn theo dõi quá trình trưởng thành của con cái. Khi chúng ta 70,80 tuổi, Cha Mẹ vẫn thấy chúng ta còn nhỏ dại. Chúng ta sống trong xã hội hiện đại, tất cả tiện nghi đều do mọi người thành toàn cho chúng ta. Những điều này nếu không được dạy thì trẻ sẽ không biết. Có những đứa trẻ tưởng rằng khi cần tiền thì chỉ cần ra cây ATM rút, khi hết gạo thì chỉ cần đến siêu thị lấy. Việc này rất đáng lo! Chúng không biết Cha Mẹ phải vất vả kiếm tiền, những người nông dân phải “*bán mặt cho đất, bán lưng cho trời*” để làm ra hạt gạo. Những đứa trẻ không được dạy thì khi lớn lên chúng cũng sẽ không biết. Ngày nay, mọi người chỉ cần ngồi nhà bấm điện thoại thì có thể gọi đồ ăn nên họ không khởi được tâm tri ân với người khác. Nếu có người giao hàng đến, đặc biệt là khi họ đến giao hàng vào buổi chiều muộn, tôi luôn tặng thêm cho họ một vài chục nghìn vì khi đó mọi người đã được về nhà với vợ con nhưng họ vẫn phải lao động.

Trong xã hội, nếu mọi người đều có tâm tri ân, báo ân với người khác thì phong thái xã hội sẽ rất tốt đẹp. Trong làng tôi ở có một người nước ngoài, ông và bạn mở một nhà hàng bán thức ăn, ông không biết nói tiếng Việt nhưng rất thân thiện, ông chọn sống ở đây vì đời sống nhẹ nhàng, không áp lực, dễ kiếm sống. Nếu ngành giáo dục xây dựng chuẩn mực đạo đức ở học đường, mọi hành động, việc làm của mọi người đều tuân theo chuẩn mực thì đất nước chúng ta sẽ ngày càng tốt đẹp.

Nhà Phật dạy chúng ta: “*Tâm bao thái hư lượng khắp pháp giới*”, hay “*Từ bi trùm pháp giới thiện ý khắp nhân gian*”. Nếu mọi người dùng tâm từ bi, thiện ý đối đãi với tất cả mọi người trong mọi hoàn cảnh thì mọi người đều muốn đến đây sống. Đất nước chúng ta có an ninh tốt, người dân tuân thủ pháp luật, sống trong chuẩn mực của người xưa. Hay như người xưa thường nói: “*Sống có tình làng, nghĩa xóm*”. Cha Ông chúng ta đã phải hy sinh xương máu để giành lấy hòa bình, độc lập nếu chúng ta có tâm tri ân, báo ân thì chúng ta sẽ cẩn trọng trong mọi hành động, việc làm.

Khi tôi đi du học, nhóm chúng tôi có 21 người, chúng ta luôn làm những việc để xứng đáng là người Việt Nam, trong các cuộc họp với lưu học sinh các nước, chúng tôi luôn nhắc nhở nhau, nữ thì mặc áo dài đội nón lá, nam thì mặc áo trắng, sơ vin. Chúng tôi đặc biệt cung kính với Thầy Cô do vậy, các Thầy Cô rất quý mến và thường mời chúng tôi đến nhà ăn cơm. Các sinh viên khoa khác cũng rất thích chơi với chúng tôi vì sinh viên Việt Nam rất tình cảm, thân thiện.

Ở thế gian, nếu chúng ta không dùng tâm tri ân, báo ân làm việc thì những việc chúng ta làm sẽ mang màu sắc của “*tự tư tự lợi*”, “*tham, sân, si, mạn*”, “*ảo danh ảo vọng*”, những việc chúng ta làm ra sẽ gây ra những hậu quả nghiêm trọng. Chúng ta phải hết sức cẩn trọng! Khi tôi bắt đầu làm công tác phiên dịch, sau khi dịch, lòng tiếng thì cần đổi tên của đĩa để có thể đưa lên mạng Internet, mỗi lần đổi tên mất khoảng hơn một tiếng. Sau khi đưa lên mạng, nếu phát hiện chỗ sai, tôi sẽ lập tức gỡ đĩa xuống và sửa lại đĩa gốc. Sau khi sửa xong tôi mới tải lên mạng, do đường truyền chậm nên thường việc này sẽ mất thêm vài giờ. Việc này cần rất nhiều thời gian nhưng đã giúp tôi tạo thói quen không được phép sai.

Chúng ta làm rất nhiều việc nhưng việc nào cũng hoàn chỉnh vì chúng ta hết sức cẩn trọng, chúng ta làm bằng tâm tri ân, báo ân. Trong thời gian tôi giảng 1200 chuyên đề, phía sau nhà tôi có hàng trăm chậu cây cảnh, tất cả đều do tôi tự chăm sóc. Hai cảnh đào ở đây do học trò mang đến tặng, tôi cũng đã tự trang trí. Nếu chúng ta làm mọi việc bằng tâm tri ân, báo ân thì chúng ta sẽ không oán hận. Nếu chúng ta làm mọi việc bằng tâm tùy tiện, phóng túng thì sẽ dẫn đến hư hại, sẽ hao tổn tiền của của những nhà hảo tâm.

Hôm trước, người của chúng ta dẫn vở “*Táo Quân*”, Táo rau đậu nói rằng, giày của Táo sạch là vì hiện tại các vườn rau đều đã được xây dựng, thiết kế rất sạch sẽ. Mọi người đều khen đậu của chúng ta làm rất ngon, đây là do chúng ta làm bằng tâm chân thành. Ở Hòa Phú, chúng ta mua được đậu không biến đổi gen nên đậu ngon hơn đậu ở những nơi khác rất nhiều. Chúng ta làm mọi việc một cách chu đáo vì chúng ta luôn vì người mà lo nghĩ. Hòa Thượng dạy, tâm vì người lo nghĩ chính là tâm Phật. Chúng ta dùng tâm Phật đối đãi với người, với mọi người mọi việc, niệm Phật thì chúng ta nhất định sẽ tương ưng với Phật.

Chúng ta làm bằng tâm “*tự tư tự lợi*”, “*tham, sân, si, mạn*” thì chúng ta cũng sẽ làm được nhưng cái được rất nhỏ và sẽ dẫn đến tác dụng phụ. Nhiều người tổ chức hội thảo nói họ sẽ dạy các con cách sống tử tế nhưng những người tham gia các khóa học đó đều phải trả chi phí. Người xưa đã để lại tấm gương cho chúng ta, cả cuộc đời Bác chỉ có một vài bộ quần áo sờn vai, một đôi dép cao su. Suốt cuộc đời bác đã tận tâm tận lực, hy sinh phụng hiến vì quốc gia, dân tộc.

Một số nơi tổ chức các buổi ngoại khóa, mời các diễn giả nổi tiếng đến chia sẻ, người đến nghe đều phải trả tiền đây là hành động mua bán, không phải là giáo dục. Chúng ta tổ chức các lớp “*Kỹ Năng Sống*”, ở đó, giảng đường, sân chơi, vườn rau đều được thiết kế để giúp các con có những trải nghiệm tốt nhất. Ở Sơn Tây, sau khi hoàn thành xong thủ tục pháp lý chúng ta sẽ xây dựng hoàn thiện để các con có hoàn cảnh học và chơi tốt nhất. Việc này khó khăn nhưng đáng để chúng ta cùng nhau gánh vác. Nếu đời sống của chúng ta dư dả một chút thì chúng ta thường sẽ mua quần áo, đi chơi, nhưng những việc này cũng không giải quyết vấn đề gì! Cuộc sống của chúng ta thiếu hụt một chút thì chúng ta sẽ không tùy tiện, không phung phí, tiết kiệm tiền của, thời gian, sức khỏe của mình.

Chủ nhật, thay vì đi chơi, đi du lịch, gặp mặt bạn bè, tán gẫu thì các Thầy Cô thay phiên nhau đứng lớp, dạy bảo các con, các bác bếp tận tâm tận lực nấu những món ăn ngon cho các con. Có con nói, con thích đi học lớp Kỹ Năng Sống vì ở đó các con được ăn ngon. Các bữa ăn ở các lớp Kỹ Năng Sống đều được nấu bằng rau sạch, đậu sạch. Nếu chúng ta dùng tâm tri ân, báo ân để làm việc thì chúng ta sẽ rất cẩn trọng, chúng ta làm bằng sự cẩn trọng thì sẽ không có sự hư hại. Chúng ta dùng tâm báo ân để đối xử với người thì trong vô hình chung sẽ hóa giải hết những sự bất đồng. Chúng ta hóa giải được bất đồng với người thì bất đồng với oan gia trái chủ từ nhiều đời cũng sẽ được hóa giải, việc này tôi có cảm nhận rất sâu sắc.

Hôm trước, ở Vinh, có một người nói với tôi là Bố của họ đã chặt một cây mít khoảng 50 tuổi mà không xin phép, việc này sẽ khiến các chúng sanh mất đi chỗ cư ngụ. Tôi khuyên họ nên xin lỗi các chúng sanh và tìm chỗ thuận tiện lập một chiếc miếu nhỏ để các chúng sanh được nương nhờ. Sau khi họ làm theo cách này thì Bố của họ đã không còn hiện tượng nôn mửa.

Hòa Thượng từng nói, chúng sanh tầng không gian khác từ bi hơn chúng ta nhiều. Nếu người nào chọc giận chúng ta, chúng ta có thể sẽ thù oán họ suốt ba tháng, ba năm thậm chí cả cuộc đời. Trong khi đó, nếu chúng ta làm đúng như pháp thì chúng sanh tầng không gian khác sẵn sàng xả bỏ, không oán hận chúng ta. Trong quá khứ, có thể chúng ta vì duyên nào đó mà tùy tiện lấy mạng, khiến họ cả cuộc đời đau khổ nên đời này họ tìm chúng ta đòi nợ, đời này, nếu họ thấy chúng ta làm những việc tốt đẹp, hy sinh phụng hiến, vì người lo nghĩ thì oan gia trái chủ cũng cảm động, thành toàn cho chúng ta, hỗ trợ chúng ta làm việc tốt.

Trước đây, tôi bị bệnh nặng, tưởng chừng như không qua khỏi. Một lần khi tôi đi khám, Bác sĩ chạm nhẹ vào tim tôi và nói, tôi có thể chết bất cứ lúc nào. Có người cười, chế nhạo nói rằng, do tôi dịch Kinh không đúng nên mới bị bệnh nặng như vậy. Từ khi biết mình có bệnh sắp chết, tôi rất tích cực làm tất cả mọi việc, sau đó, oan gia trái chủ đã không còn muốn lấy mạng tôi.

Ngày trước, khi đi dạy ở Vũng Tàu, tôi đi xe máy, mọi người nói tôi đi đường xa như vậy sẽ rất nguy hiểm. Tôi nói: *“Mọi người yên tâm đi! Oan gia trái chủ có thể lấy chân hay tay tôi nhưng sẽ không dám lấy mạng tôi. Vì tôi dùng tâm chân thành để dạy học trò những kiến thức ít ỏi của mình”*. Một lần, lớp xe máy của tôi bị hỏng nên tôi phải đi bằng vành, trên đường đi, tôi đã phải thay ba ruột lớp xe. Nhiều việc hy hữu, vì diệu đã xảy ra với tôi, chỉ có người ở trong cuộc mới cảm nhận được rằng đây là sự gia bị của Phật Bồ Tát!

Tôi rất cảm xúc với bài ngày hôm nay khi Hòa Thượng nói, chúng ta phải luôn mang tâm báo ân để làm việc. Chúng ta dùng tâm báo ân làm việc thì oan gia trái chủ cũng cảm động, thành toàn cho chúng ta. Hòa Thượng từng kể, ngày trước, có người con có mối thù với người đã giết Cha mình, người này đi đến nơi khác rèn luyện võ công chờ ngày báo thù. Khi người con quay về nhìn thấy kẻ thù của mình bây giờ đã trở thành người tốt, tích cực làm lợi ích cho mọi người thì không dám ra tay trả thù. Nếu họ ra tay báo thù thì họ không phải là một người quân tử. Người quân tử mà thấy một người đang làm việc lợi ích chúng sanh thì phải thành toàn cho người đó. Nếu vì thù riêng mà cản trở việc chung thì họ là tiểu nhân. Chúng ta mang tâm tri ân, báo ân để làm việc thì trong vô hình chung chúng ta xóa bỏ, hóa giải được tất cả những thâm thù, đại hận, bất hòa.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.

Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!